

PRED KONGRESNO PALACO v Washingtonu je skupina izmed 70 veteranov, ki so v vojni izgubili noge. Urgirali so kongresnike, naj kaj store zanje, ker vsled pohabljenosti dobrega dela več ne dobe, živeti od miloščine, ali pa male plače, in pa od podpore, ki jo sedaj dobivajo, pa dostenjno tudi ne morejo.

Delitev sveta v dva nasprotna si "bloka"

Ostri sporeki med Molotovom in Byrnesom. — Spor radi Albanije. — Ameriška vlada ne bo več popuščala. — Francozi v posredovalni vlogi

Vesti z mirovne konferenco v Parizu so vseskozi "mešane". En dan prerokejo "slabo vreme", drugi dan pa "zjasnjene". Namreč, kako se diplomati en dan kregajo, drugi dan pa so pomirjeni in vsi navdušeni za pravičen mir ter za sodelovanje med deželami.

Vzroki za konflikte

Pred svetovno vojno je bila tekma za trge, surovine in teritorije med kajzerjevo Nemčijo in Veliko Britanijo, pred drugo vojno pa med Hitlerjevim tretjim rajhom in zapadnimi velenislami.

Sedaj je med Zed. državami in Sovjetsko unijo. Sicer ne toliko za trge, ker Rusija v demokratiji trgovini z našo deželo še ne more konkurrati — ampak za politični vpliv po svetu. In pa dve ideologiji sta si v našem križu: med sovjetskim sistemom in kapitalizmom ne more biti vzajemnosti, ker sta si že po svoji naturi nasprotva.

Med vojno so vlade zavezniških kapitalističnih dežel sodelovalne vsled skupne potrebe braniti se pred skupnim sovražnikom in ga poraziti. Po zmagi te potrebe ni bilo več.

Kako zgraditi mir?

Nastalo pa je vprašanje, kakšen naj bo mir in kdo naj prevladuje v njemu. Vodstvo in glavno besedo so vzele velesile, ki pa ne delajo enotno. Celo kompromise sklepajo le z največjo težavo, a o kaki priručnosti med njimi ni govora.

Mir je mogoč le, ako dežele, ki ga sklenejo, verujejo vanj in ako ga izvajajo vzajemno, s stališča zaupanja druga drugi. Tega zaupanja pa sedaj ni.

Rusija sumči najbolj Zed. države. Ameriška vlada skuša uganiti, kaj Rusi nameravajo s svojo silo, slednji pa bi radi dognali, kaj kanijo Zed. države z atomsko silo.

Obe deželi pa vesti, da obe temkmeti za vpliv v Aziji, posebno na Kitajskem. Koreja je pod njuno okupacijo. V eni polovici vladajo ameriške čete, v drugi sovjetske čete. Slednje uvažajo nov sistem po sovjetski modelu. Američani pa ga grade s stališča svoje ideologije.

"Slovenski blok"

Na sedanji pariški konferenci je Molotov vrgel ameriški in angleški delegaciji ocitek, da snu-

MOČNA PROPAGANDA V PRID ITALIJI V ZED. DRŽAVAH IN V ANGLIJI

Mnogi ameriški žurnalisti so v minulih tednih podvzeli živahno kampanjo, s katero dokazujejo, da se dela Italiji nezaslišna krivica. Kritizirajo zavezniške vlade, ki postopajo z njo karor da je naša sovražnica in vendar se je borila dvajset mesecov na naši strani. V bitkah na njenih tleh ji je bilo storjeno veliko škode in sedaj pa jo skušajo kaznovati še s krivično mirovno pogodbo.

Hočejo, da se Italiji ne naloži nobenih reparacij in to stališe zastopa tudi naš državni tajnik Byrnes. In pa da naj se ji ne vzame Trsta ter drugega ozemlja, ki je bilo njeno. Julijnska krajina naj bi torej ostala pod Italijo.

Vsi ti ameriški priatelji Italije ji bi vrnili tudi kolonije, dočim zagovorniki Italije v Angliji o kolonijah molče. To je naravno, ker so pod angleško okupacijo. In Angleži upajo, da bodo njim pod eno ali drugo označbo tudi ostale. Vrnili pa bi Italiji Trst in pa njegovo jugoslovansko zaledje, kakor so ga ji darovali po prvi svetovni vojni. Dalib so ga ji za podkupnino, da se je izneverila zvezni z Avstro-Ogrsko ter Nemčijo. In pa okrog pol milijona Jugoslovanov ter približno toliko Nemcev.

Italijanske organizacije v Zed. državah so poslale mirovni konferenci v Parizu kup brzojavov, v katerih zahtevajo, da naj se z Italijo postopa kot z zaveznicom, ne s sovražnico. Ob enem protestirajo, da se bi Trst odvzelo Italiji, ker to je vendar popolnoma italijansko mesto! Dalib bi Jugoslaviji morda nekaj vasi, drugače pa naj bi Julijnska krajina ostala kakor je bila pred vojno.

S posebno spomenico v prid Italiji se je obrnila na mirovno konferenco zveza italijanskih unij v New Yorku, ki trdi, da ima 300,000 članov. Italijanski časopisi v Ameriki opozarjajo zvezno vlado, da naj se za Italijo bolj odločno postavi in ji pomaga, kajti to ji bo koristilo pri volitvah.

V isti propagandi v prid poraženega Mussolini-vega "cesarstva" se dela vtiš, kot da je bila med vojno Jugoslavija grešnica, ne pa Italija, zato naj se ji odreče njene zahteve, neglede kako so upravičene.

Ako bi Italija zmagala, ne bi poznala nobenega prizanašanja. Jugoslovom, Grkom in Albancem bi napravila še večje krivice kot so jim bile prej storjene, in Francozi bi izgubili precej teritorija ter pličali vojno odškodnino. In Italijani bi bili vsled zmage še bolj pjanji fašizmu kakor so bili pred vojno. Ampak tega propagandisti v Ameriki in Angliji nič ne upoštevajo. Le novo Jugoslavijo mrze in mečejo nanjo hude poglede.

XIII. REDNA KONVENCIJA SNPJ

SE PRIČELA Z VELIKIM ZAMAHOM

V pondeljek 12. avgusta se je pričela na Evelethu v Minnesoti redna konvencija SNPJ. Udeležilo se je je kakih 300 delegatov in gl. odbornikov. Glavna ulica Grant in ulica Pierce sta ozaljsani v pozdrav delegatom in gostom, katerih je tudi veliko iz vseh krajev.

Pričeli v zgodovini SNPJ se je dogodilo, da je imel gl. odbor zborovanje izven Chicaga, kjer je glavni urad. Odbor je že prej sklenil, da mu bo najbolj prično in za vse praktično, ako se polletna seja vrši v Evelethu tik pred konvencijo.

SNPJ ima sedaj v obeh odelkih nad 67,000 članov. Iz

(Konec na 5. strani.)

000 član.

Organizacija CIO je bila ustanovljena 9. nov. 1935. CIO pa se ne ponaša le s številom članstva, temveč tudi s pridobitvami v pogledu višjih mez, boljih delovnih pogojev in na političnem polju.

Postanek CIO je pomenil za ameriško industrijsko delavstvo velik korak naprej. Pomenil je, da se je prvič v zgodovini ameriškega delavstva našla pot za organiziranje vseh industrijskih delavcev, ki ne spadajo v gotove stroke. S svojimi organizacijskimi metodami je CIO zajel ogromne mase delavstva, ki je bilo dotlej orodje bossov,

lajdedelnih delavcev s 200,000 in unija kavčarskih delavcev s 187, kjer staro ADF se je krepljo dr-

Protestanti ugibajo o "sveti vojni" proti komunizmu

V Londonu so pretekli teden zborovali zastopniki protestantskih cerkva in se veliko bavili vprašanjem, ali naj napovedo "sveto vojno" proti komunizmu po vzoru slične "svete vojne", ki jo vodijo rimski katoliki.

Cetudi je večina delegatov zavela odločno stališče proti Sovjetski uniji, je manjšina hvila ruske reforme. Večina je trdila, da ni "nobene razlike med sovjetskim sistemom in nacionom."

Nekateri delegati so izrazili mnenje, da se bo borba z "rdečo nevarnostjo" povečala, ako bodo odašali in cincali. Protestantski duhovni, vsaj večina na tej konferenci, so proti sovjetski socialni revoluciji in hočejo navezati stike s katolički, ki vodijo srdite napade proti Rusiji.

Na tej konferenci so zastopniki trdili, da imajo protestantske cerkve 150 milijonov vernikov v raznih deželah sveta. To je že lepo število, če bazira na resničnih podatkih, ampak s števkami se mnogi verski reprezentanti radi igrajo.

Protestantski reprezentanti Francije, Čehoslovake in Velike Britanije ter nekaterih drugih držav so pa podali značilno izjava v prid Rusiji.

Izjavili so, da je Sovjetska unija uveljavila koristne reforme, katere bi moral obiskati, neglede na to, če so revolucionarne po svojem značaju.

Ena veja protestantskih cerkva, ki je dokaj močna, je za to, da se ustanove odnosa, ki bodo naklonjeni Rusiji, dočim druga veja, ki je baje močnejša, pa je seveda proti Sovjetom.

Vsekakor niso protestantski duhovni tako edini proti sovjetu kot so rimski katoliki, ki vodijo "sveto vojno" proti Moskvi. Kljub temu pa bo vsekakor zmagala tudi pri njih reakcionarna struja s tem, da bo dala manjšini nekatere "koncessije" s kompromisi.

Te debate se je udeležil tudi znani ameriški reakcionar John F. Dulles, ki je izjavil, da mora ostati vse po statusu quo, to je, po starem kopitu. On je seveda za "sveto vojno" proti Sovjetski uniji, kajti on verjame v "free enterprise" ali "svobodno podjetništvo".

Saudi Arabia dobila brezobrestno posojilo

Zed. države so posodile primitivni arabski deželi Saudi Arabia \$10,000,000 brez da bi bile v pogodbni omenjene kake obresti. To posojilo je bilo dano, ker je saudi-arabska vlada dala ameriškim oljnim družbam iskati v tej veliki puščavski deželi oljna ležišča, ki so baje ogromna.

Vzrok, da obresti niso omenjene je, ker ju mohamedanska vera zabranjuje. Ne smeš jih računati, ne vzet. Ampak ameriški interesi pričakujejo, da se bo posojilo dobro izplačalo njim in zvezna vlada pa bo dobila 3 odstotke več kakor je posodila

slošnih volilnih kampanj.

V tem pravcu činitelji CIO podpirajo tiste kandidate, ki so "najbolj naklonjeni" delavstvu, kaznujejo pa one politike, ki se izkažejo za sovražne. Dočim se jim je to prizadevanje v nekaterih krajih ponesrečilo, je politična veja CIO pokazala že marskije dokaj žilavosti.

Gibanje za ustanovitev unije, ki bi zajela industrijske delavce, se je porečilo v mizernih časih, v veliki depresiji, v letih 1930-34, ko je bilo na milijone delavcev brez dela, ko so bile krušne linije v vsakem industrijskem mestu. Masna produkcija je zatevala masnega uniskega gibanja.

KOMENTARJI

Zbira in presoja urednik

"Sovjeti na pariški mirovni konferenci izgubljajo," se glase poročila v listih. Sovjetski podminister za vnanje zadeve Andrei Višinski je dejal, da se večina na logiko nič ne ozira. To se pravi, naj bodo argumenti še tako dobr, večina gre preko njih, ali pa jih zavrže.

Kongresnik Coffee je med vojno prejel ček v vsoti \$2,500 od nekega industrialca za usluge, ki mu jih je storil pri dobi vojnih naročil. Ko je prišla stvar pred senatno preiskovalno komisijo na dan, se je o tem čeku izvedelo in kongresnik je bil vprašan, čemu mu je bil nakazan. "V kampanjski sklad," je pojasnjeval Coffee. "Nothing doing!" je odgovoril tisti, ki mu je ček dal. "To je bilo za usluge, ki mi jih je storil." Kongresnik je bil zatem vprašan, če je to vsoto vpisal med svoje dohodke v svrhu dohodninskega davka. Ne, to je prezrl, in postal mu je vroče, kajti internal revenue je pri tirjanju davka sitna, zelo stroga ustanova. Nato je Coffee vzdihnil, da ga je to veliko naučilo in takih čekov ter "kampanjskih daril" ne bo nikoli več jeman.

Armada eksperimentira v puščavi v New Mexiku z vojnimi raketami, in taista, ki so jo spustili kvišku 30. julija, je prišla 104 milje visoko, predno se je začela spuščati navzdol. Dosegnjene višine so zabeležili instrumenti v raketih. Padla je na 69 milj stran od tam kjer je bila spuščena kviška. Prerokujejo, da ne bo dolgo, ko bo mogče rakete spuščati že na mesec. Ako bi bili na njemu ljudje, bi se iz teh raket poučili, kakšna je krščanska civilizacija na zemlji.

SRPSKI ŠKOF DIONIZIJE, ki ima cerkev v samostan blizu Chicago, je z dvema drugima ameriškim Srbovoma brzojavil v Pariz državnemu tajniku Byrnesu, da je Rusija Jugoslavijo zasužnila, posebno Srbe. Urgirajo ga, naj kaj stori, da se jim trpljenje saj olajša, dokler ne bodo osovjeni. Ampak ker se obetani punt v Srbiji ni dogodil, bi izgledalo, da so Srbi zavoljni s Titom.

Diktator Franco je se na svojem mestu, dasi bi ga že davno več ne imel, če bi Zed. države in Anglija hotile. Ne bilo jima da treba drugega kakor ustaviti dovoz potrebnin in špansko gospodarstvo bi šlo s tira. V Londonu pravijo, da bi to bil udarec na špansko ljudstvo veliko bolj kakor na Francijo. Ampak morda bi potem ljudstvo vrglo Francia — na mirem način, kakor mu je bilo svetovano iz Washingtona in Londona. Je zares interesantno, ko človek vidi, kako se po enem letu vojne proti fašizmu fašist Franco še vedno šopiri in vladá z dekretem.

Zidje v Palestini so z orožjem

(Konec na 5. strani.)

NAŠI PROBLEMI, AGITACIJA IN VAŽNOST TISKOVNEGA SKLADA

O priliki konvencije SNPJ na Evelethu so se agitatorji tega lista in urednik posvetovali, kako mu pridobi več naročnikov in razpravljalji so o drugih naših zadevah.

Delo za koledar je tu. Tiskarna je nam sporočila, da naj računamo z dejstvom, da bo tisk za prihodnji letnik podražen najmanj 30 odstotkov. Tiskarna pravi, da nam je tisk morala podražiti, ker se cene papirju naglo višajo in tiskarji spet zahtevajo zvišanje plačke, kot je bilo pojasnjeno v eni prejšnjih številk.

Naš problem sedaj je, ali naj tudi mi dvignemo ceno, ali pa priti do večjih dohodkov s pomočjo več cirkulacije koledarja, z več naročnikov Proletarca in s pospešenjem nabiranja prispevkov v tiskovni sklad.

Dasi pridobivanje novih naročnikov ni lahko delo, bi se po našem mnenju na tem polju vendar dalo izvršiti več kakor se.

V zalogi imamo še precej knjig — slovenskih in angleških — in pa število izvodov letosnjega ter lanskoga Družinskega koledarja. Naše čitatelje ponovno určimo, naj ga naročuje svojcem v starem kraju.

Tudi na tej konvenciji SNPJ se je izvršilo med delegati precej agitacije. O tem bo poročano v prihodnji številk.

Cirkulacija Proletarca lahko zvišamo tudi s tem, da ga naročimo sorodnikom v Sloveniji. S. Golmayer nam piše iz Beograda, da ga ljudje z zanimanjem čitajo. Kajti kakor mi radi izvemo, kako je v Jugoslaviji, tako one tam zanima Amerika in pa kako se godi našim rojakom v nji in kaj delajo.

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DLAJSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, III.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTICNE ZVEZE

NAROČNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četr leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopisi in oglasi morajo biti na našem uradu najpozneje do pondeljka popoldne za priobitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Jugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor.....Frank Zaitz

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$8.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00. Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Avenue CHICAGO 23, ILL. Telephone: ROCKWELL 2864

Kampanja za otroško bolnico v Sloveniji dobro uspeva

Ko si je SANS v svojem podvetju, pomagati bolnim otrokom v Sloveniji z bolnišnicami, v kateri se bi zdravili, določil zbrati skupaj najmanj \$150,000 v ta namen, se je v naših razmerah lahko zdela to marsikom previsoka minimalna vsota.

A izgleda, da bo kmalu dosežena.

Zadnji seznam prispevkov v sklad za otroško bolnico izkazuje, da je bilo nabranega vanj do 31. julija \$109,678.76. Torej ni več daleč do kvote.

Ako se pomisli na potrebe ljudi tam, in pa če je nas res tu kar četrt — nekateri menijo pol milijona (Slovencev) v tej deželi, bi lahko bila določena kvota že zbrana in bi ji lahko še kaj dodali s poznejšimi prispevki.

Na tisoče je otrok v Sloveniji in ostali Jugoslaviji, ki nimajo ne zdravja, ne staršev. Mnogo izmed njih je podhranjenih toliko, da se jih je že v njihnih ranih letih lotila jetika.

Sklad ameriških Slovencev za otroško bolnico je predvsem namenjen njim v okrevanje. Naj se torej še enkrat vsi skupaj pozurimo, da bo kvota, ki smo si jo določili, čimprej dosežena. Ne sme pa to pomeniti prenehanje pomoči. Posebno ne v času, ko se je izkazalo, da se v Jugoslaviji vse relifne pošiljalke bodisi od UNRRA, ali pa pakete posameznih pošiljalcev res deli tako kar določajo naredbe. Namreč od UNRRA tistim, ki so najbolj v stiski in pakete od posameznikov pa onim, katerim so naslovjeni.

Tega ni ne v Franciji, ne v Italiji, sploh menda nikjer. Ni čudno, da je v teh okolčinah naslovil svoj protest na merodajne zaveznike oblasti v evropskih deželah baš načelnik te mednarodne relifne organizacije, bivši newyorški župan Fiorelo La Guardia — ne iz New Yorka, ali iz Pariza, ali iz Rima, temveč iz Beograda.

Nedvomno mu je bilo po godu, kako celo v najtežjih okolčinah jugoslovanske oblasti skrbe za poštenje tudi v morju lakte in lakomnih, dočim zaveznika vojska oblast tega ne zmore v Italiji, ne v Trstu, in v Franciji niti koalicjska vlada ne.

Torej, da se vrnemo k skladu za otroško bolnico na Slovenskem — še kakih \$40,000 je treba — in zbrati jih moramo. To ne bo veliko, v primeri na trte, ki so jih tam dali in na trpljene, ki ga je ljudstvo tam prestalo.

Prva obletnica atomske bombe; veščaki svare pred uničenjem

Dne 6. avgusta je poteklo eno leto, odkar je bila spuščena prva atomska bomba v zgodovini sveta. Uporabila se je v vojni proti Japonski in njena destruktivna sila je odjeknila po vsem svetu.

Prva atomska bomba je bila spuščena na veliko japonsko mesto Hirošimo, par dni pozneje pa so ameriški letalci spustili drugo atomska bombo na japonsko mesto Nagasaki. Prav za prav je to bila tretja atomska bomba, kajti prva je bila spuščena v poskusne ali eksperimentalne namene na pustinjo v državi New Mexico.

Očitvici, ki so si ogledali strahoviti učinek atomske bombe v Hirošimi in Nagasaki, so takrat izjavili, da je bilo uničenje totalno. Samo v Hirošimi je bilo ubitih skoraj sto tisoč ljudi, večina civilistov. Enaka usoda je zadeala nagasaka prebivalce. Vsa poslopja so bila izravnana z zemljotočem. Ubitih je bilo na tisoče neoboroženih ljudi in nedolžnih otrok.

Mnogi trenutni znanstveniki in veščaki so odprto nastopili proti take vrste vojskovjanju in so protestirali pri vladah. Z njimi se je strinjalo mnogo navadnih zemljanov, ki so takoj odsodili tako brezobzirno uničenje življenj.

Sedem dni po spustitvi prve atomske bombe na Hirošimo je Japonska kapitulirala, ker pač ni bilo druge poti, sicer bi bila vsa njena mesta zmleta v prah.

Atomska bomba je prinesla človeštву novo dobo, ki ji pravijo "atomska doba", kajti z izumitvijo atomske bombe je bila sproščena atomska sila, ki se bo lahko uporabljala kot pogonska sila v industrijske svrhe, torej v korist človeštva, ne le v destruktivne namene.

Sploh je velika večina znanstvenikov odločna proti nadaljnji uporabi atomske bombe, še posebej človeštvo preprečiti svetovno katastrofo, kajti atomske "tajnosti" ni mogoče kontrolirati.

Edina rešitev pred nevarnostjo atomske bombe je — mednarodna kontrola atomske energije. Strašenje z atomko na konferencah in govorancih je bedastoča bolnih možgan kapitalistične družbe, ker upa, da si bo na ta način podaljšala življenje in s tem izkorisčanje delovnega ljudstva. Atomska energija se mora uporabljati v korist vsega človeštva. To se mora zgoditi zlasti zato, ker obrameb proti atomski bombi ni, kajti izjavljajo vsi glavni ameriški znanstveniki.

Če vzamemo v poštev mučeniško zgodovino Julijske Krajine, mora biti popolnoma jasno, da je njena sedanja etnična struktura rezultanta politike stoletnega zatiranja te pokrajine, Slovenec in Hrvat, ki tu žive. Jasno je, da so italijanski etnični otoki samo rezultat tuge vladavine ter njenih nasilniških in umetnih ukrepov. — Kardelj.

DELEGACIJA ZED. DRŽAV na mirovni konferenci v Parizu je zelo agresivna. Dne 5. avgusta je naš državni tajnik James Byrnes (na levi gornje slike) zelo ostro zagrabil ruskega ministra vnašnjih zadev Molotova in ga obdolžil provokacij ter potvarjanja resnic, in pa, da ako si upa, naj njegovo (rusko) časopis objavi to izjavo, kajti časopisje v Ameriki objavlja Molotova izvajanja, napade in kritike.— Druga glavna člana ar.črskie delegacije sta, z leve na desno, ameriški ambasador pri francoski vladi Jefferson Caffrey, in pomolni državni tajnik Will Clayton.

KATKA ZUPANČIČ:

IVERI

Pismo...

Jape je vzel naš "tipič", t. j. pisalni stroj, s seboj na konvercijo v Evelyth in tako bo to pismo res s peresom napisano. (Upam le, da stavec ne bo preveč klel!)

Ali ker nameravam te stavke naslovitvi na tiste naše ljudi, ki niso na Proletarca naročeni, se mi vidi, da bo vse to le nekako zajemanje vode z rešetom — Toda računajoč in zanašajoč se na naključja, in srečo, kakopak, se vkljub temu podajam na deло, naj bo i z rešetom.

Pravega talenta za nabiranje naročnikov jaz namreč nimam. Kaj bi mi pomagala polna vreča dobrih argumentov, ako bi mi kdo že s kratkim "ne" zavezal jekiz? In če bi me vrh vsega še nahrulil, bi samo še zmisljala, kod je najkrajša pot do domov. Zaman bi si dopovedovala, da se i med ljudjim dobe dihurji, ki se v jezi razsmrde...

Priči ko drugih je prejkono malo, vendar mora biti nabiralci tudi na te izjemne pripravljene in biti mora dovolj utrjene kože, da se mu ob takih prilikah razpoloženje docela ne skida, kot se bi skisalo recimo meni.

A tudi taki, ki imajo sto izgovorov, kakor koralde lepo nanihan, bi imeli z menoj kaj lahko delo, kajti za vsakim izgovorom bi slišala le njihov "nočem". Peresu pa ni treba poslušati, vsaj ne dokler piše, in zato se jih lotim s peresom. S peresom bom skušala prevrati izgovore, kot so n. pr.:

"Proletarca...?" Eh, kdo pa ga naj bere! Otroci znajo samo angleški, a zame se pa ne spleča več. Sem star in slabovidim... — "Proletaraca...?" Polno hišo mi navlječeo papirja, tako da ne bi mogel vsega prebrati, tudi če bi sedel in bral noč in dan! Pa mi ponujaš še en papir več... Tc, tc... — "Proletarca...?" Ali res misliš, da denar po cesti nabiram? Zdaj plačaj to, zdaj ono! Ziviljenje je drag, zaslužek pa kot je bil. Pa še bolezni naj pride! Ne, prijatelj, ne bo nič! Rajsi pojdi z menoj, bova vsak enga spila, da ne bo zamere... — "Proletarca...?" Ojoj, slišite no, kje bi pa vuela čas, da bi ga brahal? A on?" "On" pa lahko dremlje i nad angleško cajteng!"

Iz vseh teh in tem podobnih ne govorji drugega, kot popolna brezbrinost za delavsko stvar! Pa pojdimo dalje!

"Proletarca? Si rekel Proletarca? I, kaj si na glavo padel? Ne veš, da sem s socialisti skregan? Delal sem tanje! Zrtval zanjan čas in denar! A ko je šlo za delegata pri društvu, so pa šli in si izbrali drugega..."

Kdor tako govoril ali misli, si je le svoj lastni ēgo postavil za cilj, jedro delavskoga gibanja mu je pa španska vas. Isto velja tudi onim, ki se iznebe kakšne take modrije:

"Proletarec... Sem prav lahko brez njega! Dobril petnajst let ga nisem več imel v roki, pa zato nisem nič manj učen. No-

vega v njem tako nič ni, starpa nerad premlevam... Kaj bi jih torej podpiral?"

"Jih" znači seveda ljudi okrog Proletarca, kajti da je Proletarci razpravljali o jesenski volilni kampanji.

In potem naletimo še na take, ki se v duhu trikrat prekrijo, že jim mora beseda Proletarci na jezik. Kajti je ta list, "proti Bogu in veri — mi pa smo krščanska družina! Naša hiša je katoliška hiša in zato vanjo Proletarci ne sme..."

Sme pa v farovž, ki je tudi katoliška hiša!

"A, ta je pa druga!" boste rekle. "Farovž mora vedeti, kaj "sovražnik" piše!"

Namesto dolgega poglavja samo tole:

Nekajljud vsem dogmam in doktarinam ni Bog jati teologov s papežem vred niti za las bližja, kakor tebi ali meni. Delaj dobro in čuvaj se slabega, da se i med ljudjim dobe dihurji, ki se v jezi razsmrde...

Nekajljud vsem dogmam in doktarinam ni Bog jati teologov s papežem vred niti za las bližja, kakor tebi ali meni. Delaj dobro in čuvaj se slabega, da se i med ljudjim dobe dihurji, ki se v jezi razsmrde...

Nekajljud vsem dogmam in doktarinam ni Bog jati teologov s papežem vred niti za las bližja, kakor tebi ali meni. Delaj dobro in čuvaj se slabega, da se i med ljudjim dobe dihurji, ki se v jezi razsmrde...

Politični odbor CIO poseže v jesensko volilno kampanjo

Ta teden zboruje v Washingtonu odbor za politično akcijo CIO. Seje se bodo udeležili voditelji raznih unij CIO, ki bodo razpravljali o jesenski volilni kampanji.

Odbor za politično akcijo ima

v načrtu več shodov, ki se bodo obdržavali v vseh industrijskih središčih. Voditelji CIO bodo skušali seznaniti ljudstvo, zlasti delavce, z važnimi vprašanji.

Glavni cilj politične akcije CIO je, da volilci porazijo reakcionarne kongresnike in senatorje, ki so ovirali celo zmeni program liberalne struje v kongresu.

Jack Kroll, načelnik odbora za politično akcijo, je izjavil, da je zadovoljen, ker so bili nekateri nazadnjaški kongresniki poraženi pri primarnih volitvah. Odbor vodi oster boj proti kongresnikom, ki so zakrivili, da je sedaj urad za cene okrnjen.

Kroll je apeliral na volilce, naj pri jesenskih volitvah glasujejo za kandidate, ki bodo branili interes ljudstva. Odbor je tudi obsojal državsko nasilja in linčanja v južnih državah, zlasti v Georgiji. Dalje je odbor izjavil, da je "ovzvljanje Ku Klux Klanu rak na telesu Amerike."

Odbor za politično akcijo si prizadeva, da bi kongres sprejel protinacionalni zakon in pa zakon, ki bi odpravil raste diskriminacije.

Poletično gibanje CIO sicer pridobiava na moči, vendar pa nima tistega zamaha, ki bi ga imela delavska politična stranka s tem, da bi sama postavljala svoje kandidate. Politična veja CIO le podpira kandidate demokratske stranke in sploh tiste, ki so se izkazali "naklonjeni" socialni zakonodaji.

Ker samostojne delavske stranke ni, je delo, ki ga vrši CIO na političnem polju, boljše kot nič. Morda se iz tega razvije resnično močna delavska stranka.

Izboljšal je stroj za zavijanje cigaret

Ključavničar Nikola Sunjić dela pri stroju za zavijanje cigaret v mostarski tobacni tovarni. Ta stroj pa je zastarel, ker je iz leta 1931-in se le težko poganja.

Poleg tega stroj je obratovan tudi novejši stroj z večjo kapaciteto. Delavcu Sunjiću je prišlo na misel rekonstruirati svoj stroj star to. To se mu je posrečilo in zmogljivost stroja je povečana za 10%.

Vsa rekonstrukcijska dela so opravljena delavec Nikola Sunjić, Enver Čumurija, Ante Radović s pomočjo delavcev ključavničarskega oddelka. (Tanjug.)

Kadar se spomnите svojev v starem kraju, pošljite jim lanski in pa letošnji Ameriški družinski koledar! Stane letošnji \$1.65, lanski \$1.50. Pošljite nam naslov in vsoto, drugo izvršimo mi.

Laglje si je ločovu napraviti bogastvo, kajti pa ga je zapraviti kot gentleman.—Colton.

JOŠKO OVEN:

RAZGOVORI

Mirovna konferenca, ki se sedaj vrši v Parizu in na kateri so zastopani tudi manjši narodi, se nadaljuje tako kot se je pričevalo — v dveh blokih, anglo-ameriškem in pa ruskom bloku. Začela se je v takem razpoloženju, da je nemogoče pričakovati kaj boljšega.

Med tem ko se govorijo o miru, se delajo tukaj pri nas še vedno atomske bombe, v katerih Izdelavah je še danes zaposlenih več kot 45,000 tisoč ljudi, četudi je vojna minila že pred letom dni. Isto tako se stalno nadaljuje z izdelavo robotnih letalnih bomb, strupenih plinov itd. Pač fino ozadje za priprave na mir! Ali to je samo fizično ozadje!

Druga, še nevarnejša plat je pa ogromna politična propaganda, katera je zavita v versko ogrinjalo ali pa dela pod krinko demokracije. Vse to je seveda namerno na totalitarstvo, ali bolje povedano — proti komunizmu.

V tem prvačijo v Vatikanu, so pri tudi druge druge, katerih sestavni deli so mladega sedemnajstletnega Viljema He

PRIPOVEDNI DEL

PANTELAJMON ROMÁNOV:

Borza z dojenčki

Na postaji je bila velika gneča. Pred okencem je rasla kača. Iztegnila se je že po vsej dolžini dvorane in se potem zaokrenila, pa v zavojih dalje skozi prostor. Vptite otrok je polniko zrak in domala vsaka žena je držala v rokah takole nemirno emero.

Tudi zunaj na postajnem trgu so stale ženske z dojenčki. Ni se jim mudilo v izdajalnicu voznih listkov, tudi prtljage niso imeli s seboj, niti blaga za prodaj. Vendar se je ljudstvo prerivalo krog njih kot krog branjevka, ki ponujajo po postajah jajca, klobase in kruh.

"He, kaj se razraščate tu!" je vplil milicičnik. "Ce potrebujete vozne listke, potem, marš na postajo. Sicer glejte, da izginitete vragu!"

Obotavljaje se je premaknil ves babji kup v izdajalnico voznih listkov in otroško vptite v dvorani je postajalo še glasnejše. Neka mlada žena je imela celo dva dojenčka pri sebi. Prvega je držala v rokah, drugega je zavitega v odeje položila na tla.

"Hej, ti, ne stopi mu na uho!" je klical delavec, ki je stal z vrečko krompirja na koncu kače.

"A, kam naj z njim? Tak molči že — ni te moč prenašati?" je vpila ženska v odgovor svojemu tulečemu dojenčku.

"Ženske, kot kaže, je popadel hudič popotovanja! In vse z otroki, vse z otroki! Nemar niti ne bo dovolj voznih listkov" je delavec zamišljenozmjal z glavo.

"Bodo morali pač zájdni počakati do jutri!" je menil drugi "Kdor ima dojenčka, odpotuje še danes. Vsi ti pridejo izven vrste do listka."

"Ah, bogec, ko bi bila to vedela, bi tudi jaz vzela svojega otročička s seboj!" je dejala ženska v kratkem ovčjem kožuhu.

"Izprosi si ga od tehle ob strani, mamica!"

"Kaj bi mi ga dale?"

"Kako da ne? Saj zato so prisile semkaj. Za denar dandanes vse dobii!"

Zenska je stopila k mladim materam; ko se je vrnila, je dejala: "Stiri rublje hočejo!"

"Saj nimajo sramu v telesu!" je jekala neka starka. "Včeraj je šlo za tri."

"Ah, vtakni si mačko pod bundo, pa bo prav tako veljala za dojenčka!"

"Ne, bratec, zdaj potipajo!"

"Se pravkar sem te videl brez dojenčka!" je nahrulil milicičnik neko žensko čisto spredaj ob okencu. "Odkod pride tako nenadno?"

"Odkod, odkod! — Odkoder pa pride taka stvar!" je žena jekala odbila. Milicičnik je posustil. "Kdor ima otroka s se-

"Tu je eden!" ji je pomirljivo pomahal iz množice delavec.

"In tu drugi! Oba sta še cela in zdrava!"

"Vrag naj te vzame," je dejal delavec, ko je dobil svoj vozni listek in spet oddal dojenčka. "Vso obleko mi je pomočil!"

"Saj ni tako hudo!" je smeje odvrnila mladenka. "Se bo že posušilo! To se lahko zgodi pri čakanju tudi odraslemu!"

"Čigav je mal!" je begal drugi, obupno iščod mater posojega otroka. Prekupčevalka s pločevinasto kancijo pa je spet besno pomolila fanta šepavki:

"Vražja pečenka je to in ne dojenček" je jeno rekla. "S tem ne gre izven vrste! Samo svoje mesto sem izgubila zaradi tebe!"

Stari možiček je pogledal zmerajočo in se namuznil: "Mar bi popestovala kar svojega tasta, golobička!"

Delavec je dal denar in vzel otroka v roke. "Samo glavico drži malo više!" ga je poučila mladenka. Potem je pobrala s tal drugega dojenčka.

"Po čem so danes otroci?" je šepetajoča vprašala nekdo v množici.

"Po štiri jih tržijo danes!"

"Krvosvi! Včeraj so veljali samo tri!"

"Hej, in po čem je kruh, ti pametnjakovi?"

"Hudič je obsedel vse mlaže ženske! Stiri, mamicu je mnogo predraga. Pretekli teden sem se peljal s snaho, tedaj sva placa pet rubljev za cel par!"

"E, cena otročičem silno raste!" je dejal, majave z glavo star možiček. "Kdor ima sposobno žensko, lahko zdaj denar grabi!"

"Danes se je spet odprl pekel!" je godrnjal milicičnik. "Hej, tisti tovariši!" je zavpil nad delavcem, "kaj riješ med ženske? Nazaj v vrsto!"

"Imama otročička!"

"No, potem ostani, kjer si vrag s teboj!"

"Ti hudič, saj ga držiš z glavo navzdol!" je kričal pritekla mlada. "Hočejo biti možje in niti ne znajo držati otroka!"

"Končno se je odprlo okence in množica se je razburjeno razgrajala pomaknila naprej. Ženske ob strani niso imele več otrok. Le šepava žena je še prevačevala petletnega fanta. Prekupčevalka s kovinasto kancijo je stekla k njej, dvignila otroka in odkimala z glavo. Končno je vzela paglavca, ga od nog do glave zavila v velik šal in urno stekla naprej.

"Si se ga vendar znebila?" je stara ženica sočutno vprašala šepavko.

"Da, da, to hudičovo semem vzamejo šele, ko ni več dojenčkov," je nejevoljno rekla ženska. "Cepec je pretežak! Po eni uri ti kar omagajo roke!"

"Oh, bogec, kje pa sta moja dva otročička?" je v gneči preplašeno zavpila mlada žena.

Kaj je eden!" ji je pomirljivo pomahal iz množice delavec.

"In tu drugi! Oba sta še cela in zdrava!"

"Vrag naj te vzame," je dejal delavec, ko je dobil svoj vozni listek in spet oddal dojenčka. "Vso obleko mi je pomočil!"

"Saj ni tako hudo!" je smeje odvrnila mladenka. "Se bo že posušilo! To se lahko zgodi pri čakanju tudi odraslemu!"

Stari možiček je pogledal zmerajočo in se namuznil: "Mar bi popestovala kar svojeva tasta, golobička!"

Delavec je dal denar in vzel otroka v roke. "Samo glavico drži malo više!" ga je poučila mladenka. Potem je pobrala s tal drugega dojenčka.

"Po čem so danes otroci?" je šepetajoča vprašala nekdo v množici.

"Po štiri jih tržijo danes!"

"Krvosvi! Včeraj so veljali samo tri!"

"Hej, in po čem je kruh, ti pametnjakovi?"

"Hudič je obsedel vse mlaže ženske! Stiri, mamicu je mnogo predraga. Pretekli teden sem se peljal s snaho, tedaj sva placa pet rubljev za cel par!"

"E, cena otročičem silno raste!" je dejal, majave z glavo star možiček. "Kdor ima sposobno žensko, lahko zdaj denar grabi!"

"Danes se je spet odprl pekel!" je godrnjal milicičnik. "Hej, tisti tovariši!" je zavpil nad delavcem, "kaj riješ med ženske? Nazaj v vrsto!"

"Imama otročička!"

"No, potem ostani, kjer si vrag s teboj!"

"Ti hudič, saj ga držiš z glavo navzdol!" je kričal pritekla mlada. "Hočejo biti možje in niti ne znajo držati otroka!"

"Končno se je odprlo okence in množica se je razburjeno razgrajala pomaknila naprej. Ženske ob strani niso imele več otrok. Le šepava žena je še prevačevala petletnega fanta. Prekupčevalka s kovinasto kancijo je stekla k njej, dvignila otroka in odkimala z glavo. Končno je vzela paglavca, ga od nog do glave zavila v velik šal in urno stekla naprej.

"Si se ga vendar znebila?" je stara ženica sočutno vprašala šepavko.

"Da, da, to hudičovo semem vzamejo šele, ko ni več dojenčkov," je nejevoljno rekla ženska. "Cepec je pretežak! Po eni uri ti kar omagajo roke!"

"Oh, bogec, kje pa sta moja dva otročička?" je v gneči preplašeno zavpila mlada žena.

Kaj je eden!" ji je pomirljivo pomahal iz množice delavec.

"In tu drugi! Oba sta še cela in zdrava!"

"Vrag naj te vzame," je dejal delavec, ko je dobil svoj vozni listek in spet oddal dojenčka. "Vso obleko mi je pomočil!"

"Saj ni tako hudo!" je smeje odvrnila mladenka. "Se bo že posušilo! To se lahko zgodi pri čakanju tudi odraslemu!"

Stari možiček je pogledal zmerajočo in se namuznil: "Mar bi popestovala kar svojeva tasta, golobička!"

Delavec je dal denar in vzel otroka v roke. "Samo glavico drži malo više!" ga je poučila mladenka. Potem je pobrala s tal drugega dojenčka.

"Po čem so danes otroci?" je šepetajoča vprašala nekdo v množici.

"Po štiri jih tržijo danes!"

"Krvosvi! Včeraj so veljali samo tri!"

"Hej, in po čem je kruh, ti pametnjakovi?"

"Hudič je obsedel vse mlaže ženske! Stiri, mamicu je mnogo predraga. Pretekli teden sem se peljal s snaho, tedaj sva placa pet rubljev za cel par!"

"E, cena otročičem silno raste!" je dejal, majave z glavo star možiček. "Kdor ima sposobno žensko, lahko zdaj denar grabi!"

"Danes se je spet odprl pekel!" je godrnjal milicičnik. "Hej, tisti tovariši!" je zavpil nad delavcem, "kaj riješ med ženske? Nazaj v vrsto!"

"Imama otročička!"

"No, potem ostani, kjer si vrag s teboj!"

"Ti hudič, saj ga držiš z glavo navzdol!" je kričal pritekla mlada. "Hočejo biti možje in niti ne znajo držati otroka!"

"Končno se je odprlo okence in množica se je razburjeno razgrajala pomaknila naprej. Ženske ob strani niso imele več otrok. Le šepava žena je še prevačevala petletnega fanta. Prekupčevalka s kovinasto kancijo je stekla k njej, dvignila otroka in odkimala z glavo. Končno je vzela paglavca, ga od nog do glave zavila v velik šal in urno stekla naprej.

"Si se ga vendar znebila?" je stara ženica sočutno vprašala šepavko.

"Da, da, to hudičovo semem vzamejo šele, ko ni več dojenčkov," je nejevoljno rekla ženska. "Cepec je pretežak! Po eni uri ti kar omagajo roke!"

"Oh, bogec, kje pa sta moja dva otročička?" je v gneči preplašeno zavpila mlada žena.

Kaj je eden!" ji je pomirljivo pomahal iz množice delavec.

"In tu drugi! Oba sta še cela in zdrava!"

"Vrag naj te vzame," je dejal delavec, ko je dobil svoj vozni listek in spet oddal dojenčka. "Vso obleko mi je pomočil!"

"Saj ni tako hudo!" je smeje odvrnila mladenka. "Se bo že posušilo! To se lahko zgodi pri čakanju tudi odraslemu!"

Stari možiček je pogledal zmerajočo in se namuznil: "Mar bi popestovala kar svojeva tasta, golobička!"

Delavec je dal denar in vzel otroka v roke. "Samo glavico drži malo više!" ga je poučila mladenka. Potem je pobrala s tal drugega dojenčka.

"Po čem so danes otroci?" je šepetajoča vprašala nekdo v množici.

"Po štiri jih tržijo danes!"

"Krvosvi! Včeraj so veljali samo tri!"

"Hej, in po čem je kruh, ti pametnjakovi?"

"Hudič je obsedel vse mlaže ženske! Stiri, mamicu je mnogo predraga. Pretekli teden sem se peljal s snaho, tedaj sva placa pet rubljev za cel par!"

"E, cena otročičem silno raste!" je dejal, majave z glavo star možiček. "Kdor ima sposobno žensko, lahko zdaj denar grabi!"

"Danes se je spet odprl pekel!" je godrnjal milicičnik. "Hej, tisti tovariši!" je zavpil nad delavcem, "kaj riješ med ženske? Nazaj v vrsto!"

"Imama otročička!"

"No, potem ostani, kjer si vrag s teboj!"

"Ti hudič, saj ga držiš z glavo navzdol!" je kričal pritekla mlada. "Hočejo biti možje in niti ne znajo držati otroka!"

"Končno se je odprlo okence in množica se je razburjeno razgrajala pomaknila naprej. Ženske ob strani niso imele več otrok. Le šepava žena je še prevačevala petletnega fanta. Prekupčevalka s kovinasto kancijo je stekla k njej, dvignila otroka in odkimala z glavo. Končno je vzela paglavca, ga od nog do glave zavila v velik šal in urno stekla naprej.

"Si se ga vendar znebila?" je stara ženica sočutno vprašala šepavko.

"Da, da, to hudičovo semem vzamejo šele, ko ni več dojenčkov," je nejevoljno rekla ženska. "Cepec je pretežak! Po eni uri ti kar omagajo roke!"

"Oh, bogec, kje pa sta moja dva otročička?" je v gneči preplašeno zavpila mlada žena.

Kaj je eden!" ji je

Zavezniški "načrt" za upravo Trsta

ONA poroča iz Pariza, da jugoslovanski krogi v Parizu trde, da so Amerikanci predložili na mestnikom v njejih ministrov načrt, po katerem naj bi bil imenovan za Trst governer, ki bi imel polnomoč, da sam imenuje vse najvažnejše uradnike tržaške vlade.

Ti viri trde, da se bo Jugoslavija upirala vsaki taki odločitvi, ker bi nakopičila preveč oblasti v rokah governerja.

Predstavniki ameriške delegacije so izjavili, da ne vedo ničesar o tem predlogu.

Dr. Aleš Bebler je napisal brošuro, ki je bila razposlana različnim delegacijam, v kateri je objasnjeno jugoslovansko stališče glede statuta za svobodno ozemlje Trsta.

Dr. Bebler zida svojo tezo na glavna stebra — prvič, da mora ostati v rokah tržaškega ljudstva samega čim več samostojnosti in samovlade, in drugič, na to, kar mora biti po njegovem mnenju predpogoji za kvalifikacijo tržaških volilcev.

V svoji brošuri piše naslednje: "Svobodno tržaško ozemlje je treba organizirati na podlagi demokratičnih načel, ki se morajo izražati na ta način, da bo ljudstvo imelo pravico, da izvaja samo — preko svojih izvoljenih predstavnikov — zakonodajno, upravno in sodno oblast. Vlada svobodnega tržaškega ozemlja bi morala biti ustavljena izključno iz državljanov ozemlja."

Kadar se spomnите svojcev v starem kraju, pošljite jim lanskii in pa letosni Ameriški družinski koledar! Stane letosni \$1.65, lanski \$1.50. Pošljite nam naslov in vsoto, drugo izvršimo mi.

Ničesar ni groznejšega kakor gledati ignoranco v akciji.—Goethe.

DRŽAVLJANSKI PRIROČNIK

nova knjižica, s poljudnimi navodili kako postati AMERIŠKI DRŽAVLJAN.

Poleg vprašanj, ki jih navadno sodniki stavijo pri izpitu za državljanstvo, vsebuje knjižica še v II. delu nekaj važnih letnic iz zgodovine Zedinjenih držav, v III. delu pod naslovom RAZNO, pa Proglas neodvisnosti, Ustava Zed. držav, Lincolnov govor v Gettysburgu, Predsedniki Zedinjenih držav in Poedine države z glavnim mestom, številom prebivalstva in velikostjo.

Cena knjižici je samo 50 centov s poštino vred.

Naročila sprejema:

Knjigarna Proletarca
2301 S. Lawndale Avenue
CHICAGO 23, ILL.

Help Wanted

OPERATORS PAPER BOXES
Experienced Styler operators; also turning end girl
BIEDERMAN PAPER BOX CO.
361 West Superior

BEGINNER—STENOGRAPHER
37 Hour Week — 10 Girl Office Good Starting Pay
Contact Mr. Bird—CALumet 6650
NEW YORK BLOWER CO.
3155 Shields Avenue

HOUSEKEEPER — Cook—Competent, exp. for young couple, 1 child. New apt. Own room, radio, bath. Man on premises daily for heavy work, laundry. Kitchen equip. with newest conveniences. Desire good manager who wants perm. pleases home. Ref. req. Salary by arrangement. BUT. 1242.

NAROČITE AMERIŠKI DRUŽINSKI KOLEDAR

SVOJCEM V STAREM KRAJU

Stane \$1.65 s poštino vred. Pošljite nam točen naslov in vsoto, drugo izvršimo mi.

PROLETAREC, 2301 So. Lawndale Ave.

CHICAGO 23, ILL.

ONA poroča iz Pariza, da jugoslovanski krogi v Parizu trde, da so Amerikanci predložili na mestnikom v njejih ministrov načrt, po katerem naj bi bil imenovan za Trst governer, ki bi imel polnomoč, da sam imenuje vse najvažnejše uradnike tržaške vlade.

Ti viri trde, da se bo Jugoslavija upirala vsaki taki odločitvi, ker bi nakopičila preveč oblasti v rokah governerja.

Predstavniki ameriške delegacije so izjavili, da ne vedo ničesar o tem predlogu.

Dr. Aleš Bebler je napisal brošuro, ki je bila razposlana različnim delegacijam, v kateri je objasnjeno jugoslovansko stališče glede statuta za svobodno ozemlje Trsta.

Dr. Bebler zida svojo tezo na glavna stebra — prvič, da mora ostati v rokah tržaškega ljudstva samega čim več samostojnosti in samovlade, in drugič, na to, kar mora biti po njegovem mnenju predpogoji za kvalifikacijo tržaških volilcev.

V svoji brošuri piše naslednje: "Svobodno tržaško ozemlje je treba organizirati na podlagi demokratičnih načel, ki se morajo izražati na ta način, da bo ljudstvo imelo pravico, da izvaja samo — preko svojih izvoljenih predstavnikov — zakonodajno, upravno in sodno oblast. Vlada svobodnega tržaškega ozemlja bi morala biti ustavljena izključno iz državljanov ozemlja."

Kadar se spomnите svojcev v starem kraju, pošljite jim lanskii in pa letosni Ameriški družinski koledar! Stane letosni \$1.65, lanski \$1.50. Pošljite nam naslov in vsoto, drugo izvršimo mi.

Ničesar ni groznejšega kakor gledati ignoranco v akciji.—Goethe.

DRŽAVLJANSKI PRIROČNIK

nova knjižica, s poljudnimi navodili kako postati AMERIŠKI DRŽAVLJAN.

Poleg vprašanj, ki jih navadno sodniki stavijo pri izpitu za državljanstvo, vsebuje knjižica še v II. delu nekaj važnih letnic iz zgodovine Zedinjenih držav, v III. delu pod naslovom RAZNO, pa Proglas neodvisnosti, Ustava Zed. držav, Lincolnov govor v Gettysburgu, Predsedniki Zedinjenih držav in Poedine države z glavnim mestom, številom prebivalstva in velikostjo.

Cena knjižici je samo 50 centov s poštino vred.

Naročila sprejema:

Knjigarna Proletarca
2301 S. Lawndale Avenue
CHICAGO 23, ILL.

Help Wanted

OPERATORS PAPER BOXES

Experienced Styler operators; also turning end girl

BIEDERMAN PAPER BOX CO.

361 West Superior

BEGINNER—STENOGRAPHER

37 Hour Week — 10 Girl Office Good Starting Pay

Contact Mr. Bird—CALumet 6650

NEW YORK BLOWER CO.

3155 Shields Avenue

HOUSEKEEPER — Cook—Competent, exp. for young couple, 1 child. New apt. Own room, radio, bath. Man on premises daily for heavy work, laundry. Kitchen equip. with newest conveniences. Desire good manager who wants perm. pleases home. Ref. req. Salary by arrangement. BUT. 1242.

Druga osnovna točka njegovi predlogov, ki se tiče volilne pravice, pa je nedvomno žarišče velikih bodočih bojev na konferenci. Dr. Bebler piše naslednje:

"Volilna pravica mora biti omejena na stare prebivalce Trsta, to je na ljudi, ki so prebivali v Trstu že pred prvo svetovno vojno, in na njihove potomece."

Jugoslavija namerava s tem seveda odtegniti pravo glasovanja onim, katere je Mussolini spravil v Trst, kjer je tako ostvaril italijansko številčno premoč. Jugoslavija zahteva, da njeni interesi v Trstu ne smejo trpeti radi "spoštovanja demokratičnega načela večine" v

Druga osnovna točka njegovi predlogov, ki se tiče volilne pravice, pa je nedvomno žarišče velikih bodočih bojev na konferenci. Dr. Bebler piše naslednje:

"Druga osnovna točka njegovi predlogov, ki se tiče volilne pravice, pa je nedvomno žarišče velikih bodočih bojev na konferenci. Dr. Bebler piše naslednje:

"Druga osnovna točka njegovi predlogov, ki se tiče volilne pravice, pa je nedvomno žarišče velikih bodočih bojev na konferenci. Dr. Bebler piše naslednje:

"Druga osnovna točka njegovi predlogov, ki se tiče volilne pravice, pa je nedvomno žarišče velikih bodočih bojev na konferenci. Dr. Bebler piše naslednje:

"Druga osnovna točka njegovi predlogov, ki se tiče volilne pravice, pa je nedvomno žarišče velikih bodočih bojev na konferenci. Dr. Bebler piše naslednje:

"Druga osnovna točka njegovi predlogov, ki se tiče volilne pravice, pa je nedvomno žarišče velikih bodočih bojev na konferenci. Dr. Bebler piše naslednje:

"Druga osnovna točka njegovi predlogov, ki se tiče volilne pravice, pa je nedvomno žarišče velikih bodočih bojev na konferenci. Dr. Bebler piše naslednje:

"Druga osnovna točka njegovi predlogov, ki se tiče volilne pravice, pa je nedvomno žarišče velikih bodočih bojev na konferenci. Dr. Bebler piše naslednje:

"Druga osnovna točka njegovi predlogov, ki se tiče volilne pravice, pa je nedvomno žarišče velikih bodočih bojev na konferenci. Dr. Bebler piše naslednje:

"Druga osnovna točka njegovi predlogov, ki se tiče volilne pravice, pa je nedvomno žarišče velikih bodočih bojev na konferenci. Dr. Bebler piše naslednje:

"Druga osnovna točka njegovi predlogov, ki se tiče volilne pravice, pa je nedvomno žarišče velikih bodočih bojev na konferenci. Dr. Bebler piše naslednje:

"Druga osnovna točka njegovi predlogov, ki se tiče volilne pravice, pa je nedvomno žarišče velikih bodočih bojev na konferenci. Dr. Bebler piše naslednje:

"Druga osnovna točka njegovi predlogov, ki se tiče volilne pravice, pa je nedvomno žarišče velikih bodočih bojev na konferenci. Dr. Bebler piše naslednje:

"Druga osnovna točka njegovi predlogov, ki se tiče volilne pravice, pa je nedvomno žarišče velikih bodočih bojev na konferenci. Dr. Bebler piše naslednje:

"Druga osnovna točka njegovi predlogov, ki se tiče volilne pravice, pa je nedvomno žarišče velikih bodočih bojev na konferenci. Dr. Bebler piše naslednje:

"Druga osnovna točka njegovi predlogov, ki se tiče volilne pravice, pa je nedvomno žarišče velikih bodočih bojev na konferenci. Dr. Bebler piše naslednje:

"Druga osnovna točka njegovi predlogov, ki se tiče volilne pravice, pa je nedvomno žarišče velikih bodočih bojev na konferenci. Dr. Bebler piše naslednje:

"Druga osnovna točka njegovi predlogov, ki se tiče volilne pravice, pa je nedvomno žarišče velikih bodočih bojev na konferenci. Dr. Bebler piše naslednje:

"Druga osnovna točka njegovi predlogov, ki se tiče volilne pravice, pa je nedvomno žarišče velikih bodočih bojev na konferenci. Dr. Bebler piše naslednje:

"Druga osnovna točka njegovi predlogov, ki se tiče volilne pravice, pa je nedvomno žarišče velikih bodočih bojev na konferenci. Dr. Bebler piše naslednje:

"Druga osnovna točka njegovi predlogov, ki se tiče volilne pravice, pa je nedvomno žarišče velikih bodočih bojev na konferenci. Dr. Bebler piše naslednje:

"Druga osnovna točka njegovi predlogov, ki se tiče volilne pravice, pa je nedvomno žarišče velikih bodočih bojev na konferenci. Dr. Bebler piše naslednje:

"Druga osnovna točka njegovi predlogov, ki se tiče volilne pravice, pa je nedvomno žarišče velikih bodočih bojev na konferenci. Dr. Bebler piše naslednje:

"Druga osnovna točka njegovi predlogov, ki se tiče volilne pravice, pa je nedvomno žarišče velikih bodočih bojev na konferenci. Dr. Bebler piše naslednje:

"Druga osnovna točka njegovi predlogov, ki se tiče volilne pravice, pa je nedvomno žarišče velikih bodočih bojev na konferenci. Dr. Bebler piše naslednje:

"Druga osnovna točka njegovi predlogov, ki se tiče volilne pravice, pa je nedvomno žarišče velikih bodočih bojev na konferenci. Dr. Bebler piše naslednje:

"Druga osnovna točka njegovi predlogov, ki se tiče volilne pravice, pa je nedvomno žarišče velikih bodočih bojev na konferenci. Dr. Bebler piše naslednje:

"Druga osnovna točka njegovi predlogov, ki se tiče volilne pravice, pa je nedvomno žarišče velikih bodočih bojev na konferenci. Dr. Bebler piše naslednje:

"Druga osnovna točka njegovi predlogov, ki se tiče volilne pravice, pa je nedvomno žarišče velikih bodočih bojev na konferenci. Dr. Bebler piše naslednje:

"Druga osnovna točka njegovi predlogov, ki se tiče volilne pravice, pa je nedvomno žarišče velikih bodočih bojev na konferenci. Dr. Bebler piše naslednje:

"Druga osnovna točka njegovi predlogov, ki se tiče volilne pravice, pa je nedvomno žarišče velikih bodočih bojev na konferenci. Dr. Bebler piše naslednje:

"Druga osnovna točka njegovi predlogov, ki se tiče volilne pravice, pa je nedvomno žarišče velikih bodočih bojev na konferenci. Dr. Bebler piše naslednje:

"Druga osnovna točka njegovi predlogov, ki se tiče volilne pravice, pa je nedvomno žarišče velikih bodočih bojev na konferenci. Dr. Bebler piše naslednje:

"Druga osnovna točka njegovi predlogov, ki se tiče volilne pravice, pa je nedvomno žarišče velikih bodočih bojev na konferenci. Dr. Bebler piše naslednje:

"Druga osnovna točka njegovi predlogov, ki se tiče volilne pravice, pa je nedvomno žarišče velikih bodočih bojev na konferenci. Dr. Bebler piše naslednje:

"Druga osnovna točka njegovi predlogov, ki se tiče volilne pravice, pa je nedvomno žarišče velikih bodočih bojev na konferenci. Dr. Bebler piše naslednje:

"Druga osnovna točka njegovi predlogov, ki se tiče volilne pravice, pa je nedvomno žarišče velikih bodočih bojev na konferenci. Dr. Bebler piše naslednje:

Talci iz ulice Ghega

Med šest in tridezet tisoč padlih mož in žena v Julijskih krajini je bilo v Trstu 23. aprila 1944 ustreljenih in nato v ulici Ghega obesnih 51 talcev, mlađih fantov in deklet, 51 mladotinljivih ljudi.

Sredi Trst smo se 18. novembra preteklega leta spominu obešenih žrtev v ulici Ghega in obenem vsem žrtvam, ki jih je v pet in dvajsetih letih dala na oltar svobode in demokracije naša zaslužnjena pokrajina, slovensko poklonili.

Med talci iz ulice Ghega je bilo pet žena. Ko sem mislila na njih, sem se spomnila vseh strašnih ječ po Trstu, ki so leta in leta pozirale v svojo temno notranjost tisoče naših žena in deklet. Dan za dnem so se odpirala vrata celic pri jezuitih in v Corone, v katerih so izginjale zavedne žene iz Julijskih krajine. Med njimi sem bila tudi jaz sama. V celicah ječe Corone smo bile takoj natlačene, da nismo mogle niti sedeti druga poleg druge. Če smo se hotele vsaj malo odpočiti, smo se morale vrstite druga za drugo. Ne morem vam dopovedati, kako grozen občutek je, biti na smrt truden, četudi nisi nič delal! Tla naših celic so bila iz cementa, toda me smo ležale na njih brez odeje. Dan za dnem smo morale hoditi k zasljevanju v vilo v ulici Bellosuardo. Ko smo šle tjakaj, smo bile že zdrave in krepke, nazaj pa so prišle mnoge vse podplutile s krvjo ali celo kar zmrcvarjene od tepeža. Nekatere so imele vse telo v ranah od sežiganja z elektriko, druge so se vrnile z izbuljenimi očmi in vse zabuhle. Mnoge niso mogle ne sedeti ne ležati in ne stati od bolečin, ker so se vrnile z izpahnenimi udi in nategnjenimi kitami. Najbolj strašne so se vrnile tiste žene, ki so jih zaprli v nalašč za to pripravljene, meter dolge in meter široke sobe, kjer so naanje naščuvali pse, ki so mučenice obgrizli. Takim ženam smo jetnice pomagale, kolikor smo sploh mogle. Imele smo dežurno službo. Po šest in šest smo se vrstile in najbolj razmrcvarjeni izmed jetnic smo držale odejo, da jih niso treba ležati na trdih cementnih tleh.

Mnoge so umrle, mnoge pa so tudi ostale pri življenu. Njihova bolna telesa so še danes najbolj zgrovorni pričevalci proti fašizmu in fašistom. Prav te žene pa so tudi danes najbolj vnete borke ne le proti poznamen in daleč naokoli proslulim fašistom, marveč tudi proti vsem tistim, ki hočejo zakrinkano, odeti v plašče priateljstva, v Primorju in Trstu znova privesni na oblast fašizem in vse njegove strahote.

Dne 24. aprila 1944. so se kakor navadno odprla vrata zapora Corone. Iz petih celic so fašisti poklicali pet izmučenih, pretepenih žena. Videle smo, kako so ponosno stopale, ko so jih poklicali. One niso trepetale, toda me smo se bale zanje, kajti to, da so fašisti izbrali najbolj pogumne, nam je dalo slu-

titi, da se pripravlja nekaj grozega. Se isti dan je v ulici Ghega in Trstu bilo ustreljenih 51 talcev, med njimi vseh pet tovarišic iz zapora Coroneo. Kmalu smo izvedele, da so vseh 51 mrtvih talcev morilci še obesili. Kot da bi se bali, da bi jim mrtvi pobegnili, da bi ozivelni in izpricali njihova strašna potrebita.

Jura.

OBISK

Poznal sem ga že od prej. Iz let okupacije. Večkrat sem ga bil srečal tista leta in vsakokrat sem ga vprašal:

— Kaj počnete?

In vedno sem dobil natančno isti odgovor:

— Čakam.

Da, on je čakal. Samo čakal. Ni se udejstvoval ne tu ne tam in prispevki nisi iztisnil iz njega, če si se postavil na glavo. Kajti on je samo čakal. Naj drugi delajo zanj.

No, zadnjec sem spet slišal o njem. Da se nič kaj dobro ne počuti v novem svetu. To da nisan. Kajti tu je treba delati. In da si spet želi starega sveta.

Obiskal sem ga. Kajti vedel sem, da je eden izmed tistih, ki jih ni prav, da je tako, kot je. In bi radi, da bi bilo drugače. Kajti že, da bi le prišlo nekaj tretjega.

Potrkal sem.

— Naprej!

In sem vstopil. Tam je sedel, globoko pogreznjen v naslanjač, kot bi se potapljal v njem. Povedal sem mu, kako in kaj:

— Slišal sem, da ste čokel iz starega sveta. Rad bi vas vprašal to in ono.

— Prosim! A sedite najprej. Jaz sem demokrat. Da, mi smo demokrati. Zato ni treba, da stojite, če govorite z menom.

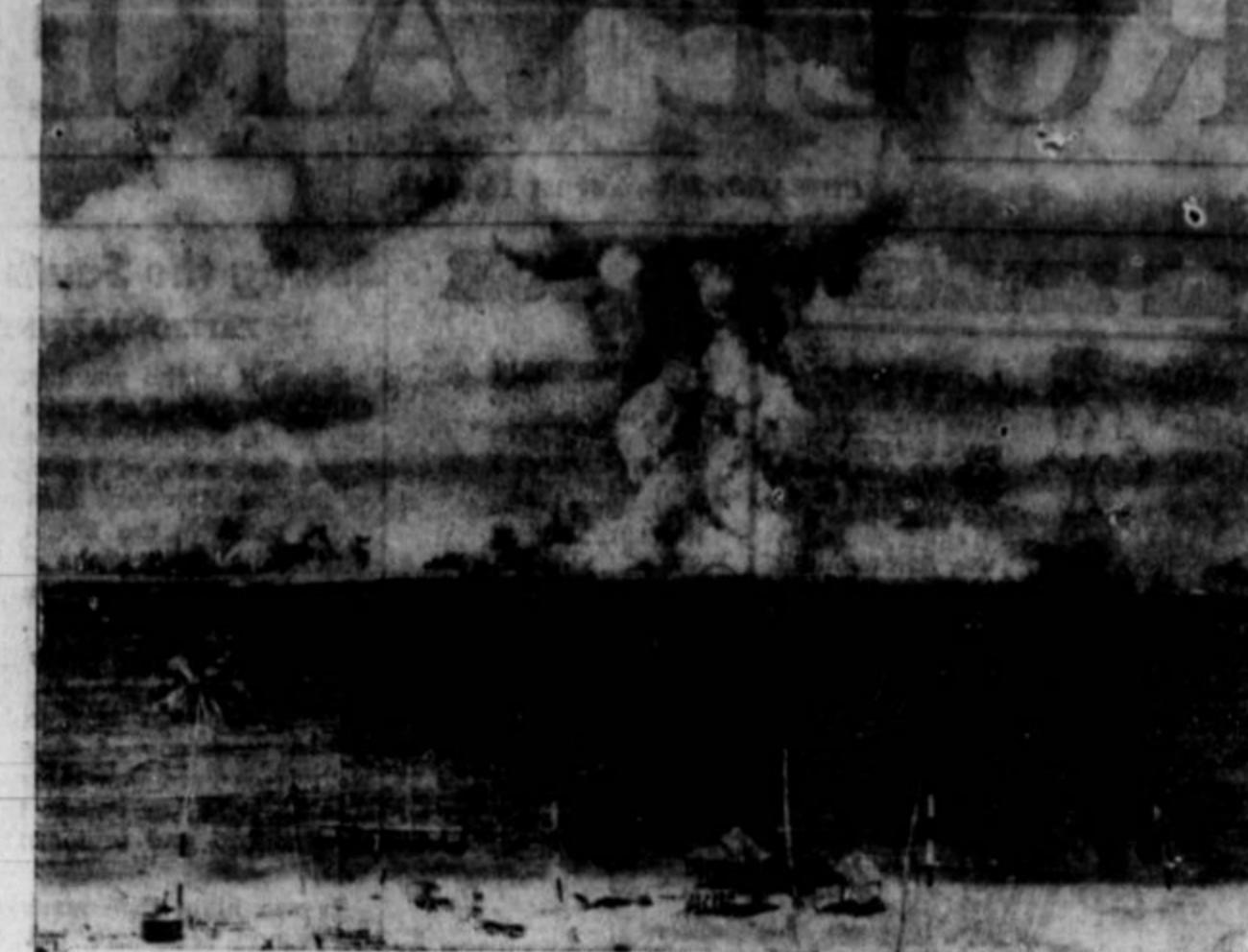
In iz svojega globokega naslanjača mi je ponudil stol na treh nogah, zelo majave konstrukcije. Sedel sem nanj, a v hipu se je zdobil na zobotrebce in zato sem se vladno zahvalil.

— Hvala, rajše stojim.

— Kakor vam drago. Mi smo demokrati.

— Vam šmem staviti nekaj vprašanj?

— Prosim. A ne mudite me predolgo. Ne utegnem.

ATOMEKA BOMBA, sprožena pod morjem v Bikinu na Pacifiku. Je vrgla kvišku ogromne količine vode. Na obrežju so vidni ostanki drveč in koč, ki so jih morali domačini zapustiti, da se jim ne bi dogodilo kakor mnogim kozam, s katerimi je mornaričnopoveljstvo eksperimentiralo na ladjah, ki naj bi jih potopila atomsko sila.

— Ste zelo zaposleni?

— Zelo.

— Kaj delate?

— Čakam.

— Je to zelo naporno?

— Je. A mi se ne bojimo žrtev za našo stvar.

— Že dolgo čakate?

— Leto dni.

— A med tem časom, dovolite, je že minilo — kako bi delal — nekaj terminov za izpremembo.

— Da. Mislim, pet. Termini so prišli, a izpremembe ni bilo.

— A kaj vi nato?

— Postavili smo drug termin.

— A dovolite, če ne vprašam preveč: Od kod vam ti termini?

Nekaj časa me je molče gledal, potem pa se je trudoma dvignil iz svojega naslanjača, me popeljal k oknu in pokazal na vrt:

— Vidite travo na vrtu?

— Da. Kaj je z njo?

— Glejte, kadar potrebuješmo nov termin, poslušamo, kako trava raste in po tem sklepamo, kdaj bo prišlo do izpremembe.

— Vidiš travo na vrtu?

— Da. Kaj je z njo?

— Glejte, kadar potrebuješmo nov termin, poslušamo, kako trava raste in po tem sklepamo, kdaj bo prišlo do izpremembe.

— Vidiš travo na vrtu?

— Da. Kaj je z njo?

— Glejte, kadar potrebuješmo nov termin, poslušamo, kako trava raste in po tem sklepamo, kdaj bo prišlo do izpremembe.

— Vidiš travo na vrtu?

— Da. Kaj je z njo?

— Glejte, kadar potrebuješmo nov termin, poslušamo, kako trava raste in po tem sklepamo, kdaj bo prišlo do izpremembe.

— Vidiš travo na vrtu?

— Da. Kaj je z njo?

— Glejte, kadar potrebuješmo nov termin, poslušamo, kako trava raste in po tem sklepamo, kdaj bo prišlo do izpremembe.

— Vidiš travo na vrtu?

— Da. Kaj je z njo?

— Glejte, kadar potrebuješmo nov termin, poslušamo, kako trava raste in po tem sklepamo, kdaj bo prišlo do izpremembe.

— Vidiš travo na vrtu?

— Da. Kaj je z njo?

— Glejte, kadar potrebuješmo nov termin, poslušamo, kako trava raste in po tem sklepamo, kdaj bo prišlo do izpremembe.

— Vidiš travo na vrtu?

— Da. Kaj je z njo?

— Glejte, kadar potrebuješmo nov termin, poslušamo, kako trava raste in po tem sklepamo, kdaj bo prišlo do izpremembe.

— Vidiš travo na vrtu?

— Da. Kaj je z njo?

— Glejte, kadar potrebuješmo nov termin, poslušamo, kako trava raste in po tem sklepamo, kdaj bo prišlo do izpremembe.

— Vidiš travo na vrtu?

— Da. Kaj je z njo?

— Glejte, kadar potrebuješmo nov termin, poslušamo, kako trava raste in po tem sklepamo, kdaj bo prišlo do izpremembe.

— Vidiš travo na vrtu?

— Da. Kaj je z njo?

— Glejte, kadar potrebuješmo nov termin, poslušamo, kako trava raste in po tem sklepamo, kdaj bo prišlo do izpremembe.

— Vidiš travo na vrtu?

— Da. Kaj je z njo?

— Glejte, kadar potrebuješmo nov termin, poslušamo, kako trava raste in po tem sklepamo, kdaj bo prišlo do izpremembe.

— Vidiš travo na vrtu?

— Da. Kaj je z njo?

— Glejte, kadar potrebuješmo nov termin, poslušamo, kako trava raste in po tem sklepamo, kdaj bo prišlo do izpremembe.

— Vidiš travo na vrtu?

— Da. Kaj je z njo?

— Glejte, kadar potrebuješmo nov termin, poslušamo, kako trava raste in po tem sklepamo, kdaj bo prišlo do izpremembe.

— Vidiš travo na vrtu?

— Da. Kaj je z njo?

— Glejte, kadar potrebuješmo nov termin, poslušamo, kako trava raste in po tem sklepamo, kdaj bo prišlo do izpremembe.

— Vidiš travo na vrtu?

— Da. Kaj je z njo?

— Glejte, kadar potrebuješmo nov termin, poslušamo, kako trava raste in po tem sklepamo, kdaj bo prišlo do izpremembe.

— Vidiš travo na vrtu?

— Da. Kaj je z njo?

— Glejte, kadar potrebuješmo nov termin, poslušamo, kako trava raste in po tem sklepamo, kdaj bo prišlo do izpremembe.

— Vidiš travo na vrtu?

— Da. Kaj je z njo?

— Glejte, kadar potrebuješmo nov termin, poslušamo, kako trava raste in po tem sklepamo, kdaj bo prišlo do izpremembe.

— Vidiš travo na vrtu?

— Da. Kaj je z njo?

— Glejte, kadar potrebuješmo nov termin, poslušamo, kako trava raste in po tem sklepamo, kdaj bo prišlo do izpremembe.

— Vidiš travo na vrtu?

— Da. Kaj je z njo?

— Glejte, kadar potrebuješmo nov termin, poslušamo, kako trava raste in po tem sklepamo, kdaj bo prišlo do izpremembe.

— Vidiš travo na vrtu?

— Da. Kaj je z njo?

— Glejte, kadar potrebuješmo nov termin, poslušamo, kako trava raste in po tem sklepamo, kdaj bo prišlo do izpremembe.

— Vidiš travo na vrtu?

— Da. Kaj je z njo?

— Glejte, kadar potrebuješmo nov termin, poslušamo, kako trava raste in po tem sklepamo, kdaj bo prišlo do izpremembe.

— Vidiš travo na vrtu?

— Da. Kaj je z njo?

— Glejte, kadar potrebuješmo nov termin, poslušamo, kako trava raste in po tem sklepamo, kdaj bo prišlo do izpremembe.

— Vidiš travo na vrtu?

— Da. Kaj je z njo?

— Glejte, kadar potrebuješmo nov termin, poslušamo, kako trava raste in po tem sklepamo, kdaj bo prišlo do izpremembe.

— Vidiš travo na vrtu?

— Da. Kaj je z njo?

— Glejte, kadar potrebuješmo nov termin, poslušamo, kako trava raste in po tem sklepamo, kdaj bo prišlo do izpremembe.

— Vidiš travo na vrtu?

— Da. Kaj je z njo?

— Glejte, kadar potrebuješmo nov termin, poslušamo, kako trava raste in po tem sklepamo, kdaj bo prišlo do izpremembe.

Our Foreign Policy

James Clement Dunn is to be our new Ambassador in Rome. We would have thought he would be more acceptable and more at home in Madrid, but we are pleased that he is not going there. He has given inestimable aid and comfort to Generalissimo Franco over the past ten years and we would not care to see him in a position to be of further service in that quarter. We are still more pleased to have him relieved as Assistant Secretary of State in Charge of European, Near-Eastern, Far-Eastern, and African Affairs—of the affairs of the world, in short, beyond the Americas. This grandiose title, even though broader than the job it covers, was fantastically inappropriate to the man whose greatest diplomatic triumph remains the decision that a Vice President's half-sister is entitled to precede a Speaker's wife to the dinner table. Dunn's unwarranted power was built on his generally conceded skill as a technician in the mapping out of international agreements and on the influential patronage of Cordell Hull, with whom he has for years been on terms of the most cordial, if incongruous, friendship. Narrow in his social views, addicted to the society of Europe's decaying aristocracy, and a consistent reflector of Vatican policy, Dunn waged a prolonged but successful fight to keep the embargo clamped down on the Spanish Republic until it suffocated. His subsequent record included the securing of loans for Franco and a stubborn defense of the Vichy regime. Secretary Byrnes is to be congratulated on Dunn's promotion, which we trust will not be fatal to the infant Italian Republic.—The Nation.

Saving OPA Pieces

The OPA revival bill is the law of the land again—for another eleven months. Is it a better law than the one President Truman vetoed on July 1?

The President and some of his advisers say yes, chiefly because the new law requires the OPA to fix ceilings on all manufactured goods which would reflect 1940 average industry-wide prices, plus cost increases which have occurred since that time, instead of the 1941 prices as specified in the bill Truman vetoed.

A chorus of commentators says no, pointing to the sharp curtailment of OPA power under the new law, first, by the decontrol board which would have final voice with regard to ceilings and, second, by the emergency court of appeals which is set up to hear complaints against OPA regulations.

Most important is the fact that the old ceilings on foodstuffs will not be restored. Meat prices, it is estimated with certainty, instead of being rolled back, will rise by fall and winter to new heights. Only rents, it appears, have been saved under the new law, being automatically restored to the status prevailing on June 30.

Whether or not the emasculated OPA will succeed in stemming the inflationary tide, one thing is quite certain: Industry and farm pressure groups have scored a smashing victory over the common people of America, over our vast consumer population. Congress has surrendered to the forces of greed.

The President signed the bill on the theory that without any price control, the situation would be vastly worse. The people, through restrained and disciplined buying, on one hand, and by demanding an accounting from their Congressmen as the electoral campaign approaches, may yet have the final say on this momentous issue.—Justice.

White Supremacy

Down in Mississippi most people are not worried by war and peace, inflation and stability, and all the rest of our modern headaches. They know one supreme issue, that of holding down the "niggers" who constitute half of the state's 2,000,000 population.

In the recently held Democratic primaries, Senator Theodore G. Bilbo was renominated by a majority exceeding the combined vote cast for all his opponents. Representative John E. Rankin will be returned to Congress for the 14th time.

During the primary campaign, the two candidates stated their political credo in no ambiguous terms. Said Bilbo:

"White people will be justified in going to any extreme to keep the nigger from voting. You and I know what is the best way to keep the nigger from voting. Yo do it the night before election—I don't have to tell you any more than that. Red-blooded men know what I mean."

In spite of this overt incitement to violence, "the most sinister buffoons in the Congress of the United States were re-elected," says Time (July 15).—The New Leader.

Political History of the Mexican Church

By Kenesaw M. Landis II in The Chicago Sun

The newspapers have given that was resisting the French invasion, and gave the invaders a Te Deum in the cathedral. On his way to Mexico, Archduke Maximilian was blessed by the Pope in Rome, who said:

"Great are the rights of people and it is necessary to satisfy them, but still greater and more sacred are the rights of the church."

From the Spanish Conquest to the present time, the Mexican church has identified its rights with the rights of privilege.

Rightly or wrongly, it has attacked on religious grounds the government's program to break up the haciendas and give the land back to the Mexican Indian. It has opposed the state's program of rural education as a work of the devil.

"Recognition" as Role of the Poor

The theological basis of its position was stated by the Archbishop of Guadalajara, who issued the following pastoral injunction in 1922:

"As all authority is derived from God, the Christian workman should sanctify and make sublime his obedience by serving God in the person of his bosses... Only one thing I ask: of the rich, love of the poor, resignation."

Considering the history of the Mexican church, and the present banishment of its clergy from public life, certain conclusions can be drawn.

1. The Catholic church in Mexico is unlike the Catholic church in the United States. It has never tolerated liberalism of the Al Smith variety.

2. When any church under-

PROLETAREC

THE MARCH OF LABOR

WASTE AND THE FOOD SHORTAGE

Gen. Dwight D. Eisenhower, acting as Chief of Staff of the Army, has taken action to halt the waste of food in army kitchens. In addition he moved to produce more food by ordering that vegetable gardens be maintained at disciplinary barracks. The General hopes thereby to help relieve the present critical food situation.

We think that the action taken by Eisenhower is splendid—so far as it goes. And we hasten to take the edge off our reservation by admitting that, so far as we can figure out, the General has gone about as far as he can.

However, merely to fill fewer garbage cans with edible food and to raise a few more tons of food does seem like a picayune project in the light of the widespread waste of human life and human effort which is an inescapable feature of our individualistic economy.

The army itself is waste. With 94 cents out of every Federal dollar now going to pay war costs, that cannot be denied. But even in peace the army is waste—necessary waste under present circumstances perhaps, but by the yardstick of productive effort waste just the same. If food is needed by humanity it would be more to the point to put every soldier at work to produce it.

Another fact is that there are many jobs which people are paid to do which add nothing to the general economic good. Take, for instance, the great waste of time by those people who write soap operas and cigarette advertising—and all advertising for that matter. Under capitalism it is necessary to advertise. But under a system of planned production for use it would not be necessary and the people who are now doing those jobs could be giving better service to themselves and to society.

We are not advocating the elimination of the many wastes that confront us in the competitive business of sales and distribution. That is a benefit which cannot be enjoyed by society so long as capitalism lasts.

What we are advocating is a different system—a system with a different purpose. When the means of production and distribution are owned by society, then people can work together for the general welfare. Then it will be to the advantage of all of us to eliminate all waste efforts.

There is also another way in which waste can be minimized. It is by regimenting all of mankind in the service of a master class. That, of course, will be a high price to pay for efficiency. But it may be the price that mankind will have to pay unless humanity accepts the cooperative program of democratic Socialism.—Reading Labor Advocate.

takes to instruct its faithful in their political duties, the quality of that instruction becomes a matter of legitimate public interest.

3. To the extent that any church becomes a political instrument, no matter what its authority, it must be prepared to defend itself in the political arena, even from its own parishioners.

LABOR SURVEYS PRICES; FINDS LIVING COSTS UP 32% IN 15 DAYS

In the 15 days between the death of OPA and July 45 the cost of living in Detroit climbed 32.1%, according to joint findings of the AFL and the UAW-CIO in that city. The survey covered meat, fruit, vegetables, and dairy products and its findings may be applied to all American communities.

While the average jump was 32.1% some increases reached 86.1% in that period, the labor researchers found.

Cheaper cuts of beef zoomed up faster than the better cuts.

Typical increases found by the investigation in five citywide chains and eight independent markets were: Butter ranged between 79 and 95¢ lb. (ceiling 68¢); porterhouse 73¢ (ceiling 55¢); pork chops 69¢ (ceiling 31¢); ground steak 48¢ (ceiling 29¢).

A LIMIT

Elocution is a good thing. But it doesn't go far enough. It merely teaches a man how to speak . . . not when or how long.

Seeing the South

By TAISTO HAYRINEN

Since it is the privilege of the soldier to travel extensively, it is one of his fortunes to observe and study the people of the land, if he so chooses. How then does a northerner react to the South of this United States, in terms of the social and economic values set up by cooperators?

One ride took us across the land of the Hoosiers, Indiana. Part of it level, the rest of it rolling, it was a monotony of large farms with trees here and there. But it was no richer or poorer than our own central and southern Minnesota.

It was night thru most of Kentucky and Tennessee, but we saw enough of the hillbilly farms to see that they suffered in contrast to the farms of the northern cut-over country. So very many deserted farms, so little in the way of electric power, good roads and schools. And the northerners have expended an incomparable amount of work in wresting their farms out of the forest. To a considerable extent, the spirit of the people is generally revealed in the pride of paint and neatness, whether farm or city. If so, apathy is the word south of the Mason-Dixon line. Unfortunately we did not see enough of TVA to judge its results. Even up in Hoosier land, the large farms distribute the population so thinly, that neighborliness seemed difficult to maintain, as were fine modern schools.

Strking south from Chattanooga, our choo-choo took us across a corner of Georgia and into Alabama, all hilly or mountainous country, and the beginning of cotton land. By now for a time located in central Alabama, we have yet to see extensive cotton plantations. The standing rule has been what we call "garden-tract" homes up North, scattered about the landscape with no regular order at all.

There's a little plot of cotton and corn, a dilapidated farm building or two, and a one-story cottage setting on wooden or brick posts. Not a sign of paint anywhere. No plumbing, no electricity, and the heat is furnished by a crude fireplace. The standard is a one or two room affair, and the open porch is a must. And, thruout the South, whenever you go by, you see the large family lolling on the porch. These are the sharecroppers, both white and colored. You do see fine homes occasionally, with no obvious activity of their own, but they are the landowners. But the average home among them is no better than the home of an honest workingman up North. Yes, the economic setup of the South holds people from rising out of poverty, but the hot, lazy climate and the third-grade terrain and the continuation of pauperism. It is now, after the war industries are only a memory, both funny and unfunny to see a swank automobile beside a sharecropper's shack, and a shiny washing-machine on the porch, with no electricity in many cases to operate that washing machine.

There would be many Rochdales down here.

The murder mills he plans and builds
Are part of his device
To make the mass a servile class
On which he sets the price.

Though you create he holds in
state
Your total power in pawn;
By opiate he seals the fate
Of you who barter brawn.

Your pot of gold you're always
told
Is on the Rainbow Trail,
And all the pie is in the sky
For those who do not fail.

The marbled halls, the prison
walls,
The factory land and mine
Are by his grace a penal place
To tax, to try or fine.

Throughout the years of blood and
tears
The workers plead in vain;
Until they stand as man-to-man
They'll keep their ball and chain.

To write a good love letter, you
ought to begin without knowing
what you mean to say and finish
without knowing what you have
written.—Rousseau.

TOWNSEND PLAN REVIVED

As sociologists, rather than as political socialists, we are interested in the proposal, made by Senators Pepper, Downey and Taylor, for a special Federal income tax to provide pensions for Americans who live to be 60 years old.

It is reasonably certain that a Socialist administration would concern itself with the business of retiring workers after a stipulated period of service, although the primary task which Socialists have undertaken is to see to it that workers are rewarded with the full social and economic value of the product of their toil while they are on the job.

However, while Socialists would view retirement more in the nature of a humanitarian measure, defenders of capitalism should be no less interested in the general idea as a practical means of keeping their economy from collapsing.

What the three Senators are now proposing is, in effect, merely an extension of the misnamed "social security" program that already has become a part of the American way of life. What we have today sets 65 years as the age at which a worker may begin to collect from the government. The present age requirement is, therefore, five years greater than what is now proposed. Moreover, the largest amount that can be collected by any worker who accepts Old Age Retirement is woefully inadequate to meet the needs of a decent existence.

When we suggested that the retirement of workers at the age of 60 would have a stabilizing effect upon the capitalist economy we had in mind the increased productivity of modern machinery. The fact is that machines have largely reduced the need of human labor; they have made it possible for society to produce surpluses without working everybody all of the time, despite the fact that a growing number of individuals is constantly shifting from productive employment to service work of one kind or another.

We believe that, once this nation gets producing to its full ability, it will not be long before another job slump again will put millions of people in the ranks of the unemployed. We submit, therefore, that it would be better for the policymakers of capitalism to recognize the fact and prepare an orderly and civilized plan for taking people off of the job market.

The retirement of workers at 60, with pensions that would enable them to finish out their years in comfortable leisure would be a far better way of adjusting to the productivity of the present industrial machine than would be the device of wasting labor and life on boondoggling—whether by leaf-raking or by large-scale militarism.

However, one of the many paradoxes of the capitalist economy is that, while it needs some sensible way of disposing of those human beings who become economic surplus, it cannot operate such a plan without either surrendering the factor of private-ownership-for-private-profit or sacrificing democracy. For that reason those who own the system have been fighting against controls. But because "free" capitalism can no longer function in a manner that will meet the needs of society that fight is doomed to be a losing one.

The future will see the growth of economic controls. Who will do the controlling and whether workers will be controlled along with machinery are questions that time will answer. — Reading Labor Advocate.

Family Allowance Plan Pays Rich Dividends

Australia's Child Endowment Act provides benefit payments amounting to over eighteen million pounds annually (approximately \$91,000,000). This money provides better food, clothing and education for 960,000 children under 16 years of age in 540,000 families.

Because the basic wage in Australia is based on a family of three persons, the child endowments apply to families with more than one child and not to families with only one child. The Act provides payment of seven shillings, sixpence (close to \$2) a week for each child, and does not call for a means test, that is, each family is eligible regardless of their means.

That the money is being well spent is evident from reports of better health noted in children and the general improvement of conditions as they affect children.

This Government-sponsored family allowance system has been in operation in Australia for many years, and was more recently established in both Canada and the United Kingdom, where it is also proving its worth. Serious consideration should be given such a plan for families and children in the United States. The need here is as great, if not greater in some sections of our country, as it is in those countries. It is not "socialism", or "communism", or any other kind of "ism"—it is just insuring the future welfare of our nation. — The Brewery Worker.

THE LAND OF THE FREE!

America needs an amendment to its famous "America—the land of the free and the home of the brave."

Home of the brave is O. K. We've proved that on many a battlefield throughout the world.

Land of the free is wrong. Too many Americans are NOT free—from economic worries in particular.

Consider these facts:

Thirty per cent of America's housewives have no running water in their homes!

Forty per cent of American homes have no bathtub or shower facilities.

Thirty-five per cent American homes have no indoor toilet facilities.

Twenty-seven per cent of our American homes have three rooms or less.

Until these situations are corrected, we shall not be a truly free and independent people.—The Progressive Miner.

Cites Terrific Toll Taken

By Accidents on the JOB

INDIANA, Pa.—That accidents on the job take a gruesome toll of deaths and injuries was dramatically illustrated here recently by David Williams, deputy secretary of Pennsylvania's Department of Labor and Industry.

In an address to the district council of the United Brick and Clay Workers' Union, Williams disclosed that in this state alone, over 53,260 workers have been killed and 4,311,000 maimed or otherwise injured during the 30 years since the state began compiling accident reports.

Because the figures by themselves may seem cold, Williams vividly portrayed the victims lined up in a single parade.

At the head, he said, would be 52,260 coffins, eight abreast and eight feet between each row. They would, he explained, "make an almost solid wooden blanket of coffins for 8½ miles."

Behind would come miles of men in wheel chairs, stretchers or crutches, each with one or two feet off. Then more miles of marching men with hands or arm off, row upon row of others with eyes out, and still more with fingers lost and with permanent facial disfigurements.

Bringing up the rear would be the longest group, those with temporary disabilities. All told, the disabled and injured marchers, eight abreast,